

بسمه تعالی
معاونت آموزش
دفتر طرح و برنامه های درسی

استاندارد آموزش شغل

عنوان آموزش شغل گلیم باف درجه ۱

گروه شغلی صنایع دستی (بافت)

کد ملی آموزش شغل

۷-۵۴/۵۴/۱/۳

تاریخ تدوین استاندارد: ۹۰/۹/۶

مدت اعتبار استاندارد: از تاریخ ۹۰/۹/۶

تا تاریخ ۹۳/۹/۶

نظارت بر تدوین محتوا و تصویب : دفتر طرح و برنامه های درسی

کد ملی شناسایی آموزش شغل: ۷-۵۴/۵۴/۱/۳

اعضاء کمیسیون تخصصی برنامه ریزی درسی رشته: صنایع دستی (بافت)
- فاطمه عرفانی کارشناس صنایع دستی ، رئیس اداره آموزش معاونت صنایع دستی سازمان میراث فرهنگی

حوزه های حرفه ای و تخصصی همکار برای تدوین استاندارد آموزش شغل :
- اداره کل فنی و حرفه ای استان کردستان

فرآیند اصلاح و بازنگری :
- با توجه به تغییرات مشاغل موجود در بازار کار و نیاز به آموزش با تجربه علمی واقعی در بخش بازار کار، در این استاندارد اصلاحاتی بوجود آمده تا نیروی انسانی تربیت کنند که انواع گوناگون اطلاعات، مهارت ها و توانایی ها را در حوزه کاری خود داشته باشد.

آدرس دفتر طرح و برنامه های درسی

تهران - خیابان آزادی ، خیابان خوش شمالی ، نبش خیابان نصرت ، ساختمان شماره ۲ ، سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور ، پلاک

۲۵۹

تلفن ۹ - ۶۶۵۶۹۹۰۰

دورنگار ۶۶۹۴۴۱۱۷

آدرس الکترونیکی : Barnamehdarci@yahoo.com

تهیه کنندگان استاندارد آموزش شغل شایستگی

ردیف	نام و نام خانوادگی	آخرین مدرک تحصیلی	رشته تحصیلی	شغل و سمت	سابقه کار مرتبط	آدرس ، تلفن و ایمیل
۱	محمد محمدی نوره	فوق دیپلم	صنایع دستی	استاد کار و مربی	۱۴ سال	تلفن ثابت: ۰۸۷۱۳۲۴۶۰۷۷ تلفن همراه: ۰۹۱۸۹۸۲۶۹۸۹ ایمیل: آدرس: سنندج-خ پاسداران- کوچه خانه معلم-مجتمع ژینو-بلوک B1
۲	هومن پرورش	دیپلم	لیسانس کامپیوتر	استاد کار	۷ سال	تلفن ثابت: تلفن همراه: ایمیل: آدرس:
۳	سهیلا محمدی	دیپلم	ادبیات	استاد کار و مربی	۱۴ سال	تلفن ثابت: ۰۸۷۱۶۶۲۷۸۹۲ تلفن همراه: ایمیل: آدرس:
۴	شهلا سلطانی	فوق دیپلم	صنایع دستی	استاد کار و مربی	۱۸ سال	تلفن ثابت: تلفن همراه: ۰۹۱۸۸۷۸۹۷۶۷ ایمیل: آدرس:
۵	فیروز چاردولی	لیسانس		کارشناس صنایع دستی	۱۰ سال	تلفن ثابت: تلفن همراه: ۰۹۱۸۷۷۲۴۱۲۹ ایمیل: آدرس:
۶	سروه دولت آبادی	فوق لیسانس	مدیریت اجرایی	کارشناس پژوهش و برنامه-ریزی	۵ سال	تلفن ثابت: ۳۲۸۶۷۷۱-۳ تلفن همراه: ایمیل: آدرس: اداره کل آموزش فنی و حرفه ای کردستان

تعاریف :

استاندارد شغل :

مشخصات شایستگی ها و توانمندی های مورد نیاز برای عملکرد موثر در محیط کار را گویند در بعضی از موارد استاندارد حرفه ای نیز گفته می شود.

استاندارد آموزش :

نقشه ی یادگیری برای رسیدن به شایستگی های موجود در استاندارد شغل .

نام یک شغل :

به مجموعه ای از وظایف و توانمندی های خاص که از یک شخص در سطح مورد نظر انتظار می رود اطلاق می شود .

شرح شغل :

بیانیه ای شامل مهم ترین عناصر یک شغل از قبیل جایگاه یا عنوان شغل ، کارها ارتباط شغل با مشاغل دیگر در یک حوزه شغلی ، مسئولیت ها ، شرایط کاری و استاندارد عملکرد مورد نیاز شغل .

طول دوره آموزش :

حداقل زمان و جلسات مورد نیاز برای رسیدن به یک استاندارد آموزشی .

ویژگی کارآموز ورودی :

حداقل شایستگی ها و توانایی هایی که از یک کارآموز در هنگام ورود به دوره آموزش انتظار می رود .

کارورزی:

کارورزی صرفاً در مشاغلی است که بعد از آموزش نظری یا همگام با آن آموزش عملی به صورت محدود یا با ماکت صورت می گیرد و ضرورت دارد که در آن مشاغل خاص محیط واقعی برای مدتی تعریف شده تجربه شود.(مانند آموزش یک شایستگی که فرد در محل آموزش به صورت تئوریک با استفاده از عکس می آموزد و ضرورت دارد مدتی در یک مکان واقعی آموزش عملی ببیند و شامل بسیاری از مشاغل نمی گردد).

ارزشیابی :

فرآیند جمع آوری شواهد و قضاوت در مورد آنکه یک شایستگی بدست آمده است یا خیر ، که شامل سه بخش عملی ، کتبی عملی و اخلاق حرفه ای خواهد بود .

صلاحیت حرفه ای مربیان :

حداقل توانمندی های آموزشی و حرفه ای که از مربیان دوره آموزش استاندارد انتظار می رود .

شایستگی :

توانایی انجام کار در محیط ها و شرایط گوناگون به طور موثر و کارا برابر استاندارد .

دانش :

حداقل مجموعه ای از معلومات نظری و توانمندی های ذهنی لازم برای رسیدن به یک شایستگی یا توانایی . که می تواند شامل علوم پایه (ریاضی ، فیزیک ، شیمی ، زیست شناسی) ، تکنولوژی و زبان فنی باشد .

مهارت :

حداقل هماهنگی بین ذهن و جسم برای رسیدن به یک توانمندی یا شایستگی . معمولاً به مهارت های عملی ارجاع می شود .

نگرش :

مجموعه ای از رفتارهای عاطفی که برای شایستگی در یک کار مورد نیاز است و شامل مهارت های غیر فنی و اخلاق حرفه ای می باشد .

ایمنی :

مواردی است که عدم یا انجام ندادن صحیح آن موجب بروز حوادث و خطرات در محیط کار می شود .

توجهات زیست محیطی :

ملاحظات است که در هر شغل باید رعایت و عمل شود که کمترین آسیب به محیط زیست وارد گردد.

نام استاندارد آموزش شغل:
گلیم باف درجه ۱
شرح استاندارد آموزش شغل:
گلیم بافی یکی از مشاغل مربوط به صنایع دستی است که شایستگی هایی از قبیل طراحی نقشه گلیم، آماده سازی دستگاه بافت، آماده سازی مواد اولیه، چله کشی گلیم، بافت گلیم و پرداخت و تکمیل نهایی کار در بر می گیرد و با مشاغل قالی باف، رنگرز، در ارتباط می باشد.
ویژگی های کارآموز ورودی :
حداقل میزان تحصیلات : پایان دوره راهنمایی حداقل توانایی جسمی و ذهنی : سلامت کامل جسمانی و روانی مهارت های پیش نیاز: گلیم باف درجه ۲ با کد ۷-۵۴/۵۴/۲/۳
طول دوره آموزش :
طول دوره آموزش : ۲۷۵ ساعت - زمان آموزش نظری : ۷۶ ساعت - زمان آموزش عملی : ۱۹۹ ساعت - زمان کارورزی : - ساعت - زمان پروژه : - ساعت
بودجه بندی ارزشیابی (به درصد)
- کتبی : ۲۵٪ - عملی : ۶۵٪ - اخلاق حرفه ای : ۱۰٪
صلاحیت های حرفه ای مربیان :
- لیسانس صنایع دستی یا فرش با یک سال سابقه کار مرتبط - فوق دیپلم صنایع دستی یا فرش با دو سال سابقه کار مرتبط - دیپلم با ۵ سال سابقه کار مرتبط

*** تعریف دقیق استاندارد (اصطلاحی) :**

- گلیم دست بافته ای است که در آن از الیاف پشمی، پنبه ای و گاه ابریشمی استفاده شده که با رنگهای شاد و زنده نقوشی بافته می شود.

*** اصطلاح انگلیسی استاندارد (و اصطلاحات مشابه جهانی) :**

Kilim (Gilim)

*** مهم ترین استانداردها و رشته های مرتبط با این استاندارد :**

-طراح نقشه گلیم

-قالی باف درجه ۲و۱

-جاجیم باف

-زیلو باف

-گلیم باف درجه ۲

*** جایگاه استاندارد شغلی از جهت آسیب شناسی و سطح سختی کار :**

الف : جزو مشاغل عادی و کم آسیب طبق سند و مرجع

ب : جزو مشاغل نسبتاً سخت طبق سند و مرجع

ج : جزو مشاغل سخت و زیان آور طبق سند و مرجع

د : نیاز به استعلام از وزارت کار

استاندارد آموزش شغل

- شایستگی ها

ردیف	عناوین
۱	طراحی نقشه گلیم
۲	آماده سازی دستگاه بافت
۳	آماده سازی مواد اولیه
۴	چله کشی گلیم
۵	بافت گلیم
۶	پرداخت و تکمیل نهایی کار
۷	
۸	
۹	
۱۰	
۱۱	
۱۲	
۱۳	
۱۴	
۱۵	

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان: - طراحی نقشه گلیم
	جمع	عملی	نظری	
	۳۵	۲۲	۱۳	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
-مداد - کاغذ مخصوص طراحی نقشه - گواش - مدادرنگی - روغن بزرک - مقوا - قیچی - خط کش منابع: -شناخت گلیم ، مولف: زهرا جزایری -جزوه های گلیم بافی، مولف:سوسن سفاحی			۵ ۴ ۴ ۸ ۴ ۶ ۴	دانش : - مبانی طراحی(شامل اصول اولیه طراحی، روشنی ، تیرگی، ترکیب بندی در کادر و انواع خط ها) - انواع نقشه های اصیل ایلات ایران(شامل قشقایی، ایل سون، ترکمن، افشار، کرد، بیجار، بختیاری) - انواع طرح گلیم (هندسی ، انتزاعی و) مهارت : - طراحی نقشه - نقطه گذاری نقشه - رنگ آمیزی طرح - روکش زدن نقشه باروغن بزرک نگرش : -دقت در یکنواخت بودن غلظت رنگ در طرح ایمنی و بهداشت : -رعایت اصول ارگونومی توجهات زیست محیطی : -

	زمان آموزش			عنوان : - آماده سازی دستگاه بافت
	جمع	عملی	نظری	
	۲۷	۱۸	۹	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
- کولکا - دارفلزی - دارچوبی (با ملحقات) منابع: -شناخت گلیم ، مولف: زهرا جزایری -جزوه های گلیم بافی، مولف:سوسن سفاحی			۳ ۳ ۳	دانش : - اجزای تشکیل دهنده دار (پیچ های فلزی، سر دار، کولکا، هاف، گرد چو، زیر دار) - انواع دار (عمودی وافقی) -انواع دار عمودی وافقی (چوبی و فلزی)
		۶		مهارت : - استقرار کولکا(ستون های کناری دار) - موازی سازی سردار - بستن زیر دار
		۶		
		۶		
				نگرش : -
				ایمنی و بهداشت : -رعایت نکات ایمنی در هنگام نصب دار
				توجهات زیست محیطی : - -

	زمان آموزش			عنوان: آماده سازی مواد اولیه
	نظری	عملی	جمع	
	۲۱	۵۳	۷۴	
تجهیزات، ابزار، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش، مهارت، نگرش، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
انواع رنگ های طبیعی:				دانش:
- گیاهی (روناس، حنا، نیل اسپرک و....)			۲	- انواع پشم (بهاره و پائیزه و قسمتهای بدن حیوان)
- حیوانی (قرمز دانه)			۳	- انواع الیاف گلیم (پنبه ای، پشمی- ابریشمی)
- معدنی (املاح آهن)			۴	- روش های پشم چینی (قیچی دستی و ماشین های برقی)
- انواع تثبیت کننده هاو دندانها			۴	- روش آماده سازی پشم (شستن، خشک کردن، حلاجی)
- زاج سفید، زاج سبز، جوهرمازو، قلع و کروم، سولفات مس			۴	- روش های پشم ریزی (چپ تاب Z، راست تاب S)
- موادشوینده			۴	- انواع ررنگ طبیعی (گیاهی، حیوانی، معدنی)
- ماسک				مهارت:
- پشم		۵		- پشم چینی
منابع:		۶		- شستن و خشک کردن پشم
- شناخت گلیم، مولف:		۶		- حلاجی کردن پشم
زهرای جزایری		۶		- پشم ریزی
- جزوه های گلیم بافی، مولف: سوسن سفاحی		۴		- کلاف کردن نخ
		۵		- انتخاب رنگ مناسب جهت نگرزی
		۵		- دندان کردن پشم
		۵		- اندازه گیری مواد رنگ دار طبیعی جهت بدست آوردن رنگ دلخواه
		۶		- رنگرزی پشم
		۵		- تثبیت کردن رنگ
				نگرش:
				- صرفه جویی در موارد مصرفی
				ایمنی و بهداشت:
				- رعایت نکات ایمنی هنگام استفاده از قیچی
				توجهات زیست محیطی:
				- جمع آوری الیاف اضافی در ظروف مخصوص و استفاده از آن در چرخه بازیافت

استاندارد آموزش

- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان :
	جمع	عملی	نظری	
	۲۱	۱۴	۷	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
-انواع نخ چله(پنبه ای ، پشمی،ابریشمی) -میخ -دار بافت (بامتعلقات) - ماژیک منابع: -شناخت گلیم ، مولف: زهرآ جزایری -جزوه های گلیم بافی، مولف:سوسن سفاحی			۱	دانش : -انواع ابعاد از لحاظ اندازه (شامل دار پستی، کناره، ذرع و نیم، ۳*۲، ۴*۳ و پرده ای)
			۳	- انواع چله متناسب با طرح موردنظر (چله ابریشمی، چله نخ) چله پشمی (
			۳	- انواع چله از لحاظ ظرافت (شامل ۹ لا، ۱۱ لا، ۱۵ لا)
				مهارت : - تعیین ضخامت نخ تار - تبدیل نخ چله به گوی (گلوله کردن)
		۱		- سیه بندی(تقسیم بندی زیر دار بر اساس تعداد تار مصرفی در ۱۰ سانتی متر)
		۲		- زهوار کشی
		۴		- گرد پیچی
		۲		نگرش : -
		۵		ایمنی و بهداشت : -توجه به نور کافی در محیط
				توجهات زیست محیطی : -جمع آوری نخ های اضافی در ظروف مخصوص و استفاده از آن در چرخه بازیافت

	زمان آموزش			عنوان : - بافت گلیم
	جمع	عملی	نظری	
	۶۴	۵۲	۱۲	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
- نقشه - میله - سوکه - انواع الیاف رنگی - نخ چله - قیچی - دفه - متر یا خط کش - چوب گرد - هاف - منابع : - شناخت گلیم ، مولف : - زهرا جزایری - جزوه های گلیم بافی، مولف: سوسن سفاحی			۴ ۴ ۴	دانش : - نحوه خواندن نقشه - نحوه قرینه سازی نقشه - روش ترکیب بندی رنگها جهت ایجاد سایه روشن در نقوش ذهنی بافت
			۳ ۶ ۶ ۲۰ ۴ ۸ ۵	مهارت : - تعیین نمره الیاف پود تناسب با چله و نقوش - ساده بافی - رج بافی - بافت طرح های مختلف گلیم (هندسی و انتزاعی و...) - تصحیح پودگذاری و چله - ترمیم پارگی های چله - گیس بافی
				نگرش : - دقت در خواندن نقشه
				ایمنی و بهداشت : - رعایت اصول ارگونومی - توجه به نور کافی محیط
				توجهات زیست محیطی : - جمع آوری الیاف اضافی در ظروف مخصوص و استفاده از آن در چرخه بازیافت

	زمان آموزش			عنوان : - پرداخت و تکمیل نهایی کار
	نظری	عملی	جمع	
	۱۴	۴۰	۵۴	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
- قیچی - متر - مشعل حرارتی جهت کزدادن - قلاب منابع: - شناخت گلیم ، مولف: زهرآ جزایری - جزوه های گلیم بافی، مولف: سوسن سفاحی			۳ ۳ ۴ ۴	دانش : - روش پایین کشی چله: - نحوه بازوبسته کردن پیچ های نگهدارنده سردار - نحوه اندازه گیری بالای دار از سر دار - روش های کزدادن بافت - روش های رفوکردن بافت
			۵ ۵ ۵ ۵ ۳ ۷ ۱۰	مهارت : - شل کردن دار - موازی سازی سر دار با زیر دار - جلوگیری از چروک شدن بافت با قیچی کردن متناوب نخ چله - گره زدن منتهی الیه تارها - ریشه گذاری - کز دادن - رفوکردن
				نگرش : -
				ایمنی و بهداشت : - رعایت نکات ایمنی هنگام استفاده از قیچی توجهات زیست محیطی: -

- برگه استاندارد تجهیزات

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	دار(دستگاه بافت)	باتمام متعلقات	۱۵ عدد	
۲	صندلی ثابت		۱۵ عدد	
۳	پاتیل رنگرزی		۵ عدد	
۴	مشعل	گاز سوز یا نفت سوز	۵ عدد	
۵	لباس کار	سرهم	۱۵ عدد	
۶	وسایل کمک آموزشی	وسایل سمعی بصری	۱ سری	
۷	کفش ایمنی		۱۵ جفت	
۸	دستکش	پلاستیکی مقاوم در برابر آب	۱۵ جفت	
۹	کپسول آتش نشانی	پودر خشک ۶ کیلویی	۱ دستگاه	
۱۰	تخته وایت برد	۱/۵×۱ متر	۱ عدد	
۱۱	جعبه کمک های اولیه	سری کامل	۱ سری	

توجه :

- تجهیزات برای یک کارگاه به ظرفیت ۱۵ نفر در نظر گرفته شود .

- برگه استاندارد مواد

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	نخ چله	۱۲، ۱۵	از هر کدام ۱۵ کیلو	
۲	نخ ابریشم		۱۵ کیلو	
۳	خامه ، در	پشمی و ابریشمی در رنگهای مختلف	از هر کدام ۶ کیلو	
۴	رنگ گیاهی	اسپرک، برگ مو، پوست گردو و ...	از هر کدام ۴۰۰ گرم	
۵	رنگ حیوانی	قرمز دانه	۵۰۰ گرم	
۶	مدادرنگی		۱۵ بسته	
۷	گواش		۱۵ بسته	
۸	روغن بزرک		۱ لیتر	
۹	نیترات ها	مس ، آهن، روی - اسیدازگزالیک اسیدسولفوریک ، اسید لاکتیک (جوهر لیمو) ، اسید فرمیک - قلع	از هر کدام ۵۰ گرم	
۱۰	هیدروسولفید سدیم		۵۰۰ گرم	
۱۱	زاج سفید		۳ کیلو	
۱۲	آمونیاک		۱۵۰ گرم	
۱۳	میخ		۳۰ عدد	
۱۴	پاک کن	کوچک	۱۵ عدد	
۱۵	مداد	HB	۱۵ عدد	
۱۶	کاغذ طراحی نقشه	A3	۴۵ برگ	
۱۷	مقوا	A3	۴۵ برگ	
۱۸	مواد شوینده	پودر لباسشویی	۱ بسته	
۱۹	ماسک		۱۵ عدد	

توجه :

- مواد به ازاء یک نفر و یک کارگاه به ظرفیت ۱۵ نفر محاسبه شود .

- برگه استاندارد ابزار

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	دفه		۳ عدد	
۲	سوکه		۳ عدد	
۳	میله		۳ عدد	
۴	قیچی		۳ عدد	
۵	نقشه کار		۳ عدد	
۶	خط کش		۳ عدد	
۷	تخته زبردست		۳ عدد	
۸	متر		۳ عدد	
۹	قلاب		۳ عدد	

توجه :

- ابزار به ازاء هر سه نفر محاسبه شود .

- منابع و نرم افزار های آموزشی (اصلی مورد استفاده در تدوین و آموزش استاندارد)

ردیف	عنوان منبع یا نرم افزار	مؤلف	مترجم	سال نشر	محل نشر	ناشر یا تولید کننده
۱	شناخت گلیم	۱۳۷۰	زهرا جزایری		تهران	انتشارات سروش
۲	جزوه های گلیم بافی	۱۳۷۷	سوسن سفاحی			

- سایر منابع و محتواهای آموزشی (پیشنهادی گروه تدوین استاندارد) علاوه بر منابع اصلی

ردیف	نام کتاب یا جزوه	سال نشر	مؤلف / مؤلفین	مترجم / مترجمین	محل نشر	ناشر	توضیحات

فهرست سایت های قابل استفاده در آموزش استاندارد

ردیف	عنوان
1	http://www.carpetmaster.ir
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	